

990/1987

Given i Helsingfors den 11 december 1987

Kärnenergilag

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 67 § riksdagsordningen, stadgas:

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Lagens syfte

För att användningen av kärnenergi skall vara förenlig med samhällets helhetsintresse och i synnerhet för att trygga att kärnenergin används på ett för människan och miljön säkert sätt och så att den inte främjar spridningen av kärnvapen, stadgas i denna lag om de allmänna principerna för användningen av kärnenergi, om kärnavfallshanteringen, om tillstånden för användning av kärnenergi och om övervakningen av den samt om behöriga myndigheter.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas

- 1) på uppförande och drift av kärnanläggning;
- 2) på gruvdrift och anrikningsverksamhet vars syfte är att producera uran eller torium;
- 3) på innehav, tillverkning, produktion, överlåtelse, hantering, användning, lagring och transport samt utförsel och införsel av kärnämnen och kärnavfall ävensom på utförsel och införsel av malmer och anrikade malmer som innehåller uran eller torium;
- 4) på innehav och överlåtelse samt utförsel och införsel av nedan i 3 mom. nämnda ämnen, anordningar och aggregat samt informationsmaterial på kärnenergiområdet, i de fall som avses i momentet; samt
- 5) i de fall, om vilka stadgas genom förordning, på ingående och fullgörande av sådant privaträttsligt avtal med främmande stat, utlänning eller utländskt samfund som gäller i 1-4 punkten nämnd verksamhet utanför Finlands gränser, om avtalet är av betydelse med avseende på spridningen av kärnvapen eller omfattas av förpliktelserna i de internationella avtal på kärnenergiområdet som Finland har ingått.

Genom förordning kan stadgas att denna lag till vissa delar inte skall tillämpas på sådan i 1 mom. 1-3 och 5 punkten nämnd verksamhet som har ringa betydelse med tanke på syftet med denna lag.

När nedan nämnda ämnen, anordningar, aggregat eller informationsmaterial är av betydelse med avseende på spridningen av kärnvapen eller omfattas av förpliktelserna i de internationella avtal på kärnenergiområdet som Finland ingått, kan genom förordning stadgas att denna lag skall tillämpas även på

- 1) andra ämnen än kärnämnen, då de på grund av sina egenskaper speciellt ägnar sig för utvinning av kärnenergi;
- 2) anordningar och aggregat som är avsedda eller annars speciellt ägnade att användas i kärnanläggningar;
- 3) anordningar och aggregat som är avsedda för eller annars speciellt ägnar sig för framställning av kärnämnen eller ämnen som avses i 1 punkten;
- 4) sådana specialanordningar som är nödvändiga för tillverkning av anordningar eller aggregat som åsyftas i 2 och 3 punkten; samt på
- 5) sådant informationsmaterial på kärnenergiområdet som föreligger i skriftlig eller annan materiell form och som inte är allmänt tillgängligt.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *användning av kärnenergi* sådan verksamhet som åsyftas i 2 § 1 mom.;
- 2) *kärnämne* för utvinning av kärnenergi ägnade särskilda klyvbara material och atområbränslen, såsom uran, torium och plutonium;
- 3) *kärnavfall*
 - a) radioaktivt avfall som uppkommit i samband med användning av kärnenergi eller såsom en följd därav; samt
 - b) sådana ämnen, föremål och konstruktioner som blivit radioaktiva i samband med användning av kärnenergi eller till följd därav och som tagits ur bruk och på grund av den faran deras radioaktivitet innebär föranleder speciella åtgärder;
- 4) *kärnavfallshantering* samtliga åtgärder som behövs för att omhänderta, förvara och behandla kärnavfall samt för att förvara avfallet på ett sätt som avses bli bestående (*slutlig förvaring*);
- 5) *kärnanläggning* anläggningar för utvinning av kärnenergi, forskningsreaktorer medräknade, anläggningar för slutlig förvaring av kärnavfall i stor skala samt anläggningar som brukas för tillverkning, produktion, användning, behandling eller lagring av kärnämne eller kärnavfall i stor skala; med kärnanläggning avses dock inte

a) gruvor eller anrikningsverk, avsedda för produktion av uran eller torium, ej heller de utrymmen eller platser jämte områden i eller på vilka kärnavfall som härstammar från här nämnda anläggningar lagras eller förvaras med tanke på slutlig förvaring, inte heller

b) sådana slutgiltigt stängda utrymmen i vilka kärnavfall förvaras på ett sätt som strålsäkerhetscentralen godkänt såsom bestående;

6) *skyddsarrangemang* åtgärder som behövs för att skydda användningen av kärnenergi mot lagstridig verksamhet och som vidtas inom kärnanläggningen, på dess område, på någon annan plats eller i transportmedel där kärnenergi används; samt med

7) *beredskapsarrangemang* åtgärder som är behövliga för begränsning av kärnskador och som vidtas inom kärnanläggningen, på dess område, på någon annan plats eller i transportmedel där kärnenergi används.

2 kap.

Allmänna principer

4 §

Kärnladdningar

Det är förbjudet att till Finland införa kärnladdningar samt att här framställa, inneha och spränga sådana.

5 §

Samhällets helhetsintresse

Användning av kärnenergi skall, med beaktande av dess olika verkningar, vara förenlig med samhällets helhetsintresse.

6 §

Säkerhet

Användningen av kärnenergi skall vara säker och får ej orsaka skada på människor, miljö eller egendom.

7 §

Skydds- och beredskapsarrangemang samt andra därmed jämförbara arrangemang

En förutsättning för användning av kärnenergi är att skydds- och beredskapsarrangemangen samt övriga arrangemang för att begränsa kärnskador och skydda användningen av kärnenergi mot lagstridig verksamhet är tillräckliga.

3 kap.

Skyldigheter vid verksamhet för vilken krävs tillstånd

8 §

Skyldighet att ansöka om tillstånd

Användning av kärnenergi är förbjuden utan sådant tillstånd som avses i denna lag.

Handels- och industriministeriet skall på anhållan ge ett bindande förhandsbesked om huruvida tillstånd skall sökas för planerad verksamhet.

9 §

Tillståndshavarens skyldigheter

Tillståndshavaren är skyldig att sörja för säkerheten vid användningen av kärnenergi.

Tillståndshavaren skall sörja för sådana skydds- och beredskapsarrangemang samt andra sådana arrangemang för begränsning av kärnsador som inte ankommer på myndigheterna.

En tillståndshavare vars verksamhet leder till eller har lett till uppkomsten av kärnavfall (*avfallshanteringsskyldig*), skall sörja för att alla avfallshanteringsåtgärder som gäller detta avfall vidtas och göra vederbörliga förberedelser för åtgärderna samt svara för kostnaderna för dem (*ombesörjningsskyldighet*).

10 §

Skyldigheternas varaktighet

Även om tillstånd återkallas eller dess giltighetstid upphör, befriar detta inte tillståndshavaren eller den som innehaft tillstånd från att iaktta vad som stadgas i 9 § samt i 6 och 7 kap. eller stadgas eller bestäms med stöd av dem eller i tillståndsvillkoren.

4 kap.

Statsrådets principbeslut

11 §

Principbeslut

För uppförande av en kärnanläggning med stor allmän betydelse krävs principbeslut av statsrådet om att uppförandet är förenligt med samhällets helhetsintresse.

Kärnanläggningar med stor allmän betydelse är följande i 3 § 5 punkten nämnda kärnanläggningar:

- 1) anläggningar för utvinning av kärnenergi vilkas värmeeffekt överstiger 50 megawatt;
- 2) anläggningar som används för slutlig förvaring av kärnavfall; samt
- 3) anläggningar som används för annat syfte än utvinning av kärnenergi, men som på grund av den mängd kärnämne eller kärnavfall som samtidigt finns i dem eller på grund av dess

strålningsfarlighet kan jämföras med en i 1 punkten nämnd kärnanläggning enligt vad som stadgas genom förordning.

12 §

Ansökan om principbeslut och behövlig utredning

Principbeslut söks med en till statsrådet riktad ansökan, om vilken handels- och industriministeriet skall inhämta strålsäkerhetscentralens preliminära säkerhetsuppskattning samt begära utlåtande av miljöministeriet, av kommunfullmäktige i den planerade kärnanläggningens förläggningsskommun och av grannkommunerna.

13 §

Hörande av allmänheten och lokala myndigheter

Sökanden skall, innan principbeslut fattas, offentliggöra en allmänt hållen, av handels- och industriministeriet granskad och enligt ministeriets direktiv uppgjord utredning om den planerade anläggningen, dess beräknade inverkan på miljön och dess säkerhet. Utredningen skall vara allmänt tillgänglig.

Handels- och industriministeriet skall bereda möjlighet för invånarna och kommunerna i anläggningens närmaste omgivning samt lokala myndigheter att skriftligen framföra sina åsikter om den planerade anläggningen innan ett principbeslut fattas. Ministeriet skall dessutom, på det sätt som ministeriet närmare bestämmer, anordna ett offentligt möte på anläggningens tilltänkta förläggningssort, vid vilket muntliga eller skriftliga åsikter kan framföras. Dessa åsikter skall bringas till statsrådets kännedom.

14 §

Prövning av principbeslut i statsrådet

Innan statsrådet fattar ett i 11 § nämnt principbeslut skall statsrådet konstatera att den planerade kärnanläggningens förläggningsskommun i sitt i 12 § nämnda utlåtande tillstyrkt uppförandet av kärnanläggningen och att sådana omständigheter inte har framkommit som visar att det inte finns tillräckliga förutsättningar för att uppföra anläggningen så som i 6 § förutsätts.

Har statsrådet konstaterat att i 1 mom. stadgade förutsättningar föreligger, skall statsrådet pröva principbeslutet utgående från samhällets helhetsintresse och beakta kärnanläggningens fördelar och nackdelar, varvid avseende skall fästas speciellt vid

- 1) om kärnanläggningen behövs med tanke på landets energiförsörjning;
- 2) hur lämplig kärnanläggningens tilltänkta förläggningssort är och anläggningens inverkan på miljön; samt vid
- 3) hur kärnbränsleförsörjningen och kärnavfallshanteringen är ordnade.

15 §

Meddelande till riksdagen och riksdagens beslut

Ett principbeslut, som statsrådet fattat med stöd av 11 § och i vilket uppförandet av en kärnanläggning ansetts vara förenligt med samhällets helhetsintresse, skall utan dröjsmål föreläggas riksdagen för granskning. Riksdagen kan upphäva beslutet helt och hållet eller besluta att det utan ändringar skall förbli i kraft.

Förrän riksdagen fattat beslut i ärendet får sökanden inte vidta sådana åtgärder, om vilka stadgas genom förordning och vilka på grund av sin ekonomiska betydelse kan försvåra riksdagens och statsrådets möjligheter att avgöra ärendet enligt fri prövning.

5 kap.

Tillståndsförfarande

16 §

Tillståndsmyndigheter

Tillstånd att uppföra och driva kärnanläggning samt att bedriva gruvdrift eller anrikningsverksamhet som syftar till framställning av uran eller torium beviljas av statsrådet.

Tillstånd till annan än i 1 mom. nämnd användning av kärnenergi beviljas av handels- och industriministeriet. Genom förordning kan strålsäkerhetscentralen ges rätt att bevilja sådant tillstånd.

17 §

Tillståndshavare

Tillstånd till användning av kärnenergi kan beviljas endast finska medborgare, samfund eller stiftelser eller statliga myndigheter.

Utländskt samfund eller utländsk myndighet kan av särskilda skäl beviljas tillstånd att

- 1) transportera kärnämne eller kärnavfall på finskt område;
- 2) i samband med transitering föra in eller föra ut kärnämne, kärnavfall eller malmer eller anrikningsprodukter som innehåller uran eller torium; samt
- 3) tillfälligt driva i 22 § 1 mom. nämnd kärnanläggning på finskt område.

Tillstånd till innehav, användning, transport, införsel eller utförsel av kärnämne eller kärnavfall kan i ett ärende som ansluter sig till en tillsynsuppgift även beviljas en sådan internationell organisation eller utländsk myndighet som har till uppgift att sörja för den tillsyn som förutsätts i internationella avtal på kärnenergiområdet som förpliktar Finland.

18 §

Uppförande av en kärnanläggning med stor allmän betydelse

Tillstånd att uppföra en kärnanläggning som avses i 11 § kan beviljas, om

- 1) uppförandet genom ett sådant principbeslut som åsyftas i 11 § har ansetts vara förenligt med samhällets helhetsintresse och riksdagen har beslutat att principbeslutet skall förbli gällande; samt
- 2) uppförandet också motsvarar de i 19 § stadgade förutsättningarna för beviljande av tillstånd till uppförande av kärnanläggning.

19 §

Uppförande av annan kärnanläggning

Tillstånd till uppförande av annan än i 18 § nämnd kärnanläggning kan beviljas, om

- 1) de planer som gäller kärnanläggningen samt dess centrala funktionssystem och komponenter är tillräckliga med tanke på säkerheten, och om arbetarskyddet och befolkningens säkerhet även i övrigt behörigen har beaktats vid planeringen av verksamheten;
- 2) kärnanläggningens förläggningssort är ändamålsenlig med avseende på den planerade verksamhetens säkerhet, och miljövården behörigen har beaktats vid planeringen av verksamheten;
- 3) skyddsarrangemangen behörigen har beaktats vid planeringen av verksamheten;
- 4) för uppförande av kärnanläggningen har reserverats ett område i en stads- eller byggnadsplan som uppgjorts i enlighet med byggnadslagen (370/58), och sökanden har den besittningsrätt till området som verksamheten vid anläggningen förutsätter;
- 5) sökanden förfogar över tillräckliga och behöriga metoder för ordnandet av kärnavfallshanteringen, däri inbegripet den slutliga förvaringen av avfallet och nedläggningen av kärnanläggningen;
- 6) sökandens planer för kärnbränsleförsörjningen är tillräckliga och behöriga;
- 7) sökandens arrangemang för den tillsyn i Finland och utomlands som avses i 63 § 1 mom. 3 punkten och som ankommer på strålsäkerhetscentralen samt den tillsyn som avses i 63 § 1 mom. 4 punkten är tillräckliga;
- 8) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap;
- 9) sökandens ekonomiska möjligheter att genomföra projektet och bedriva verksamheten är tillräckliga; samt om
- 10) sökanden även i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva verksamheten på ett säkert sätt och i enlighet med Finlands internationella avtalsförpliktelser; och

den planerade kärnanläggningen även i övrigt motsvarar de i 5-7 §§ stadgade principerna.

20 §

Drift av kärnanläggning

Tillstånd att driva kärnanläggning kan beviljas efter det tillstånd att uppföra anläggningen har beviljats och om

- 1) driften av kärnanläggningen ordnats så, att arbetarskyddet, befolkningens säkerhet och miljövården beaktats på behörigt sätt;
- 2) sökanden förfogar över tillräckliga och behöriga metoder för ordnandet av kärnavfallshantering, däri inbegripet den slutliga förvaringen av avfallet och nedläggningen av anläggningen;
- 3) sökanden förfogar över behövlig sakkunskap, och i synnerhet driftspersonalen vid kärnanläggningen innehar vederbörlig kompetens och anläggningen har en behörig driftorganisation;
- 4) sökanden bedöms ha ekonomiska och andra nödvändiga förutsättningar att bedriva verksamheten på ett säkert sätt och i enlighet med Finlands internationella avtalsförpliktelser; samt om

kärnanläggningen och dess drift även i övrigt motsvarar de i 5-7 §§ stadgade principerna.

Driften av en kärnanläggning får inte inledas på grundvalen av beviljat tillstånd innan

- 1) strålsäkerhetscentralen har konstaterat att kärnanläggningen uppfyller de säkerhetskrav som ställts upp samt att skydds- och beredskapsarrangemangen är tillräckliga, övervakningen i syfte att förhindra spridningen av kärnvapen har ordnats på vederbörligt sätt och det skadeståndsansvar för kärnskada som vilar på kärnanläggningens innehavare har ordnats på ett därom stadgat sätt; och
- 2) handels- och industriministeriet har konstaterat att beredskapen att betala kostnaderna för kärnavfallshantering har ordnats i enlighet med stadgandena i 7 kap.

21 §

Annan användning av kärnenergi

Tillstånd till verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2-5 punkten kan, när verksamheten förutsätter det, beviljas om

- 1) användningen av kärnenergi har ordnats så att arbetarskyddet, befolkningens säkerhet och miljövården beaktats på ett behörigt sätt;
- 2) sökanden har besittningsrätten till det område som behövs för användningen av kärnenergi;
- 3) kärnavfallshantering har ordnats på ett behörigt sätt och beredskapen att betala kostnaderna för kärnavfallshantering har ordnats i enlighet med stadgandena i 7 kap.;
- 4) sökandens arrangemang för den tillsyn i Finland och utomlands som avses i 63 § 1 mom. 3 punkten och som ankommer på strålsäkerhetscentralen, samt den tillsyn som avses i 63 § 1 mom. 4 punkten är tillräckliga;

5) sökanden förfogar över nödvändig sakkunskap, den organisation som handhar verksamheten är behörig och den personal som handhar verksamheten har behövlig kompetens; samt om

6) sökanden bedöms ha ekonomiska och andra behövliga förutsättningar att bedriva verksamheten på ett säkert sätt och i enlighet med Finlands internationella avtalsförpliktelser; och

användningen av kärnenergi även i övrigt motsvarar de i 5-7 §§ stadgade principerna.

I 1 mom. nämnd användning av kärnenergi får inte inledas på grundvalen av beviljat tillstånd förrän strålsäkerhetscentralen, då verksamheten förutsätter det, har konstaterat att användningen av kärnenergi uppfyller de säkerhetskrav som ställts upp, skydds- och beredskapsarrangemangen är tillräckliga, övervakningen i syfte att förhindra spridningen av kärnvapen har ordnats på ett behörigt sätt och skadeståndsansvaret för kärnskada som kan uppkomma i samband med verksamheten har ordnats på stadgat sätt.

Då det prövas om tillstånd för verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten skall beviljas, tillämpas 21 § 1 mom. 1 och 3-5 punkten så, att villkoren för tillståndet anses vara uppfyllda till dessa delar, om de planer som sökanden framlägger är tillräckliga. Dessutom skall gruvplatsen eller anrikningsverkets förläggningssort vara ändamålsenlig med tanke på den planerade verksamhetens säkerhet. Utöver vad som stadgas i 2 mom. skall strålsäkerhetscentralen konstatera att den i 2 § 1 mom. 2 punkten nämnda verksamheten motsvarar de förutsättningar som stadgas i 21 § 1 mom. 1 och 3-5 punkten.

22 §

Kärnanläggning i transportmedel

Då kärnanläggning uppförs för att användas eller kärnanläggning används i transportmedel eller såsom kraftkälla i ett sådant, tillämpas stadgandena i 19 § 1-10 punkten endast till den del verksamheten förutsätter detta.

Då en kärnanläggning som avses i 1 mom. endast tillfälligt används på finskt område, är handels- och industriministeriet tillståndsbeviljande myndighet. Härvid skall denna lag också annars tillämpas på samma sätt som på verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2-5 punkten.

23 §

Handläggning av ansökan om tillstånd

Över ansökan om tillstånd skall utlåtande begäras av strålsäkerhetscentralen och miljöministeriet, om inte detta på grund av verksamhetens natur är uppenbart onödigt. Gäller ansökan i 2 § nämnd utförsel eller ingående av avtal som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten eller tillfällig användning av en i 22 § nämnd kärnanläggning på finskt område, skall dessutom utrikesministeriets utlåtande över ansökan inhämtas, om detta inte är uppenbart onödigt.

Innan avgörande fattas med anledning av ansökan om tillstånd för verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten, skall i 13 § stadgat förfarande iakttas.

24 §

Tillståndets giltighetstid

Tillstånd, fränsett tillstånd att uppföra anläggning, beviljas på viss tid. Då längden av denna tid prövas, skall särskilt beaktas tryggandet av säkerheten och den tid som verksamheten beräknas pågå. I tillståndet kan bestämmas att det upphör att vara i kraft, om verksamheten inte inleds inom en viss tid räknat från det tillståndet beviljades.

25 §

Tillståndsvillkor och ändring av dem

I ett tillstånd skall upptas de tillståndsvillkor som behövs för genomförandet av de allmänna principer som nämns i 2 kap.

För tillgodoseende av de i denna lag stadgade allmänna principerna för användning av kärnenergi och förutsättningarna för beviljande av tillstånd kan tillståndsvillkoren ändras, särskilt då detta är påkallat för att trygga säkerheten vid användningen av kärnenergi, för att säkerställa kärnavfallshanteringen, för att genomföra skydds- eller beredskapsarrangemangen och för att uppfylla Finlands internationella avtalsförpliktelser på kärnenergiområdet eller för att förhindra spridningen av kärnvapen.

När tillståndsvillkoren ändras, skall i tillämpliga delar iakttas samma förfarande som då tillstånd beviljas.

26 §

Återkallande av tillstånd

Den myndighet som beviljat tillstånd skall återkalla tillståndet helt eller till vissa delar, om de i denna lag stadgade allmänna principerna för användningen av kärnenergi på ett väsentligt sätt äventyras till exempel på grund av att

- 1) tillståndshavaren bryter mot villkoren i tillståndet eller mot bestämmelser som någon myndighet utfärdat med stöd av denna lag;
- 2) tillståndshavaren försummar den i 7 kap. nämnda reserveringsskyldigheten eller bryter mot atomansvarighetslagen (484/72) på det sätt som avses i dess 41 §; eller
- 3) tillståndshavaren avlider eller förlorar sin rättsförmåga eller samfund eller stiftelse som beviljats tillstånd upplöses, eljest upphör med sin verksamhet eller försätts i konkurs.

Återkallande av tillstånd förutsätter att tillståndshavaren beretts tillfälle att inom en utsatt, skälig tid avhjälpa bristen, när detta är möjligt genom tillståndshavarens åtgärder.

När tillstånd återkallas skall i tillämpliga delar iakttas samma förfarande som då tillstånd beviljas.

27 §

Ersättning

Återkallas tillstånd att uppföra eller driva kärnanläggning eller förvägras tillstånd att driva kärnanläggning, har innehavaren av det återkallade tillståndet eller den som förvägrats tillstånd att driva kärnanläggning rätt att av staten få en skälig ersättning för sådana direkta kostnader som uppförandet av kärnanläggningen medfört.

Ersättning utges likväl inte, om tillståndet återkallats på grund av att 6 eller 7 § inte längre kan iakttas vid driften av kärnanläggningen eller på grund av att tillståndshavaren förfarit i strid med denna lag eller med stöd av den utfärdade stadganden eller bestämmelser, eller av skäl som nämns i 26 § 1 mom. 2 eller 3 punkten. Ersättning utbetalas inte heller i det fall att tillstånd till drift av kärnanläggning har förvägrats på grund av att kärnanläggningen och driften av den inte motsvarar de principer som stadgas i 6 och 7 §§ eller de förutsättningar om vilka stadgas i 20 § 1 mom. 4 punkten.

Handels- och industriministeriet och den som är berättigad till ersättning bör försöka nå avtal om ersättningens belopp. Det i skriftlig form uppgjorda avtalet skall tillställas statsrådet för fastställelse.

Nås inte avtal om ersättning, skall sådan sökas på det sätt som stadgas i lagen om forum i vissa förvaltningsstvistemål (446/54) inom två år från den tidpunkt då det beslut som ersättningsyrkandet grundar sig på har vunnit laga kraft. Söks ersättningen inte inom utsatt tid, är rätten därtill förverkad.

6 kap.

Kärnavfallshantering

28 §

Beslut om fullgörande av ombesörjningsskyldighet

Handels- och industriministeriet eller strålsäkerhetscentralen, i det fall att denna beviljat tillstånd till verksamhet som medför kärnavfall, skall efter att vid behov ha hört miljöministeriet besluta om de principer enligt vilka den i 9 § 3 mom. nämnda ombesörjningsskyldigheten skall fullgöras. I detta syfte kan handels- och industriministeriet eller strålsäkerhetscentralen förplikta den avfallshanteringsskyldige att förete en plan för kärnavfallshantering.

29 §

Obligatoriskt samarbete vid avfallshantering

Handels- och industriministeriet kan bestämma att enskilda avfallshanteringsskyldiga skall sköta avfallshantering gemensamt, om det därigenom är möjligt att öka säkerheten eller avsevärt minska kostnaderna eller om andra vägande skäl kräver det. Samtidigt skall vid behov bestämmas om fördelningen av kostnaderna för gemensamma åtgärder.

30 §

Överföring av ombesörjningsskyldighet

Överläts en kärnanläggning, en gruva som är avsedd för produktion av uran eller torium eller ett härför avsett anrikningsverk eller kärnavfall till någon annan, kan handels- och industriministeriet på begäran helt eller delvis överföra överlåtarens ombesörjningsskyldighet på mottagaren, om överföringen inte äventyrar kärnavfallshanteringen.

31 §

Överlåtelse av kärnavfall till staten

Anser handels- och industriministeriet att en avfallshanteringsskyldig i väsentlig mån har underlåtit att iaktta de tidsscheman som fastställts för hanteringen av det uppkomna kärnavfallet eller eljest i väsentlig grad brutit mot en myndighets bestämmelser om kärnavfallshanteringen, skall ministeriet till statsrådets avgörande hänskjuta frågan om den avfallshanteringsskyldiges ovan nämnda förfarande som helhet bedömt ger motiverad anledning att konstatera att kärnavfallshanteringen eller en del av den inte kan genomföras genom den avfallshanteringsskyldiges försorg. Konstaterar statsrådet att kärnavfallshanteringen eller en del av den inte kan skötas genom den avfallshanteringsskyldiges försorg, skall statsrådet förordna att kärnavfallet skall överlåtas till staten eller till ett inhemskt samfund, som lyder under statens bestämmanderätt, för vidtagande av de åtgärder som kärnavfallshanteringen ytterligare förutsätter.

Statsrådet skall förordna om att uppkommet kärnavfall av den avfallshanteringsskyldige skall överlåtas till staten eller till ett i 1 mom. nämnt samfund för vidtagande av de åtgärder som kärnavfallshanteringen ytterligare förutsätter, även i det fall att statsrådet konstaterar att den avfallshanteringsskyldige, trots förordnande som avses i 65 § 2 mom., inte har fullgjort sin nedan i denna lag stadgade reserveringsskyldighet. Utan hinder av vad som stadgas i detta moment kan statsrådet avstå från att utfärda förordnande om överlåtelse av kärnavfall, till den del förordnandet för staten skulle medföra ett i ekonomiskt avseende ofördelaktigare resultat med tanke på syftet med reserveringsåtgärderna.

32 §

Ombesörjningsskyldighetens upphörande

Handels- och industriministeriet eller strålsäkerhetscentralen, i det fall att denna beviljat tillstånd till verksamhet som medför kärnavfall, skall bestämma att ombesörjningsskyldigheten upphört, när

- 1) denna skyldighet i enlighet med 30 § har överförts på någon annan;
- 2) kärnavfallet på ett godkänt sätt slutligt har förts utanför Finlands jurisdiktionsområde; eller
- 3) kärnavfallet har placerats i slutligt förvar i enlighet med 33 § och den avfallshanteringsskyldige till staten har erlagt en engångsavgift för framtida kontroll och övervakning av kärnavfallet.

Utfärdar statsrådet ett sådant förordnande som avses i 31 §, skall staten därefter svara för vidtagandet av sådana åtgärder för kärnavfallshanteringen av det i förordnandet nämnda kärnavfallet, som ännu inte vidtagits, och den avfallshanteringsskyldige för de kostnader som dessa åtgärder medför.

33 §

Slutligt förvar

Kärnavfall har placerats i slutligt förvar när strålsäkerhetscentralen konstaterat att kärnavfallet deponerats på ett sätt som den godkänner såsom bestående.

34 §

Ansvar för kärnavfall efter placering i slutligt förvar

Då en avfallshanteringsskyldigs ombesörjningsskyldighet upphört med stöd av 32 § 1 mom. 3 punkten, övergår äganderätten till kärnavfallet till staten, som därefter skall svara för kärnavfallet.

Är det efter placeringen i slutligt förvar nödvändigt, har staten rätt att på den plats där kärnavfallet slutligt förvaras vidta alla de åtgärder som kontrollen och övervakningen av kärnavfallet samt tryggheten av en säker slutlig förvaring av kärnavfallet förutsätter.

7 kap.

Reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering

35 §

Reserveringsskyldighet

En avfallshanteringsskyldig skall, på det sätt som stadgas i detta kapitel, bereda sig på de kostnader som avses i 9 § 3 mom.

Vid tillämpningen av stadgandena i detta kapitel anses såsom kärnavfall även sådana i 3 § 3 punkten underpunkt b nämnda ämnen, föremål och konstruktioner som ännu inte tagits ur bruk.

Såsom i detta kapitel angivna kostnader för kärnavfallshantering kan även anses de avgifter för kärnavfallshantering som avses i 77 §.

36 §

Reserveringsåtgärder

Den avfallshanteringsskyldige uppfyller sin reserveringsskyldighet så, att han varje kalenderår betalar nedan nämnda avgifter till statens kärnavfallshanteringsfond och med tanke på sin eventuella betalningsoförmåga överlåter nedan stadgade säkerheter till staten.

37 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *ansvarsbelopp* det beräknade beloppet av de framtida utgifterna för hanteringen av det hos den avfallshanteringsskyldige uppkomna kärnavfallet;

2) *fonderingsmål* det belopp till vilket den avfallshanteringsskyldiges fondandel skall uppgå under respektive kalenderår;

3) *fondandel* det belopp som statens kärnavfallshanteringsfond fastställer att den avfallshanteringsskyldige skall ha i fonden vid respektive tidpunkt;

4) *avgift för kärnavfallshantering* den årligen fastställda avgift som den avfallshanteringsskyldige skall betala till statens kärnavfallshanteringsfond i syfte att höja fondandelen så att den överensstämmer med fonderingsmålet;

5) *täckningsbehov* det belopp som den avfallshanteringsskyldiges täckningsandel under respektive kalenderår skall uppgå till med tanke på betalningen av de framtida utgifterna för hanteringen av sådant kärnavfall som den avfallshanteringsskyldige med stöd av 31 § har ålagts att överlåta till staten;

6) *täckningsandel* det belopp som enligt vad statens kärnavfallshanteringsfond fastställer vid respektive tidpunkt skall hållas avskilt i fonden för att användas för hantering av kärnavfall som den avfallshanteringsskyldige ålagts att överlåta till staten; samt med

7) *fondens vinst eller förlust* det belopp, med vilket det sammanlagda beloppet av ränteinkomsterna för statens kärnavfallshanteringsfond och de ersättningar, som erhållits för medel som funnits hos statsverket, över- eller understiger det sammanlagda beloppet av de utgifter och kreditförluster som förvaltningen av fonden och skötseln av dess kapital medfört.

38 §

Statens kärnavfallshanteringsfond

För reserveringen för kärnavfallshanteringen finns utanför statsförslaget statens kärnavfallshanteringsfond som lyder under handels- och industriministeriet och förvaltas av ministeriet.

Fonden har en direktion som utses av statsrådet för tre kalenderår i sänder. Angående fondens uppgifter och förvaltning stadgas närmare genom förordning.

39 §

Beräkning av ansvarsbeloppet

Beräkningen av ansvarsbeloppet skall basera sig på sådana avgöranden för kärnavfallshanteringen som motsvarar de i 2 kap. angivna allmänna principerna och som med stöd av de vid beräkningstidpunkten tillgängliga uppgifterna kan anses vara sådana att kärnavfallshanteringen vid behov i sinom tid kan genomföras enligt dessa avgöranden.

Ansvarsbeloppet beräknas enligt pris- och kostnadsnivån vid den tidpunkt för vilken beloppet fastställs. Vid beräkningen skall användas sådana pris- och kostnadsuppgifter som skall anses vara tillförlitliga. Osäkerhet beträffande tillgängliga pris- och kostnadsuppgifter skall i skälig utsträckning beaktas som en omständighet som höjer ansvarsbeloppet.

Beräkningen av ansvarsbeloppet skall grunda sig på sådana av den avfallshanteringsskyldige framlagda lösningar, prisuppgifter och priskalkyler som uppfyller de i 1 och 2 mom. angivna kraven.

40 §

Fonderingsmålet

Fonderingsmålet för varje kalenderår skall vara lika stort som ansvarsbeloppet i slutet av föregående kalenderår. För en jämnare fördelning av kärnavfallshanterings kostnadseffekter på flera av kärnanläggningens driftsår skall fonderingsmålet likväl, när de i 2 mom. stadgade villkoren uppfylls, vara mindre än ansvarsbeloppet.

Då verksamheten vid kärnanläggningen är av sådan natur att de av kärnavfallets mängd oberoende kostnadernas andel av kärnanläggningens kostnader för kärnavfallshantering är avsevärda, skall fonderingsmålet för denna kärnanläggning under dess olika driftsår utgöra en bestämd andel av det ansvarsbelopp som anläggningens drift medför för den avfallshanteringsskyldige. Fonderingsmålets förhållande till detta ansvarsbelopp skall härvid efter hand ökas så, att fonderingsmålet når ansvarsbeloppet i tillräckligt god tid före den tidpunkt då verksamheten vid kärnanläggningen beräknas upphöra.

41 §

Den avfallshanteringsskyldiges fondandel

Till fondandelen skall hänföras

- 1) den avfallshanteringsskyldiges senast fastställda fondandel;
- 2) den avgift för kärnavfallshantering och den extra avgift för kärnavfallshantering som avses i 44 § 4 mom. och som fonden mottagit av den avfallshanteringsskyldige efter det den föregående fondandelen fastställts; samt
- 3) det belopp som handels- och industriministeriet med stöd av 43 § 3 mom. meddelat efter det den föregående fondandelen fastställts.

Fondandelen fås genom att från det i 1 mom. nämnda beloppet avdras

- 1) det överskott som den avfallshanteringsskyldige mottagit ur fonden efter fastställandet av den föregående fondandelen; samt
- 2) det belopp av den avfallshanteringsskyldiges senast fastställda fondandel som överförts till täckningsandelen och det belopp som handels- och industriministeriet med stöd av 43 § 3 mom. meddelat efter fastställandet av den föregående fondandelen.

Fondandelen för den 31 december erhålls genom att till den i 1 och 2 mom. nämnda fondandelen läggs den avfallshanteringsskyldiges andel av fondens vinst eller genom att från fondandelen dras av den avfallshanteringsskyldiges andel av fondens förlust.

42 §

Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet

Den avfallshanteringsskyldige skall erlägga avgifter för kärnavfallshantering till statens kärnavfallshanteringsfond så, att fondandelen den 31 mars är lika stor som fonderingsmålet för samma kalenderår.

Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den 31 december föregående år, skall detta överskott utan dröjsmål återbäras till den avfallshanteringsskyldige.

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

Statsrådet utfärdar allmänna bestämmelser om det sätt på vilket de i 35 § nämnda kostnaderna skall beaktas då ansvarsbeloppet beräknas, om det förfarande som skall iakttas vid beräkning av fonderingsmålet i de fall som avses i 40 § 2 mom. och om övriga grunder för reserveringen.

Handels- och industriministeriet fastställer i början av kalenderåret varje avfallshanteringsskyldigs ansvarsbelopp vid slutet av föregående kalenderår och fonderingsmålet för det löpande kalenderåret.

Handels- och industriministeriet fastställer, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 40 §, de ändringar i de avfallshanteringsskyldigas ansvarsbelopp och fonderingsmål, som förorsakas av den i 30 § nämnda överföringen av ombesörjningsskyldigheten, samt det belopp som av denna anledning skall överföras från den avfallshanteringsskyldiges fondandel till den i 30 § nämnda mottagarens fondandel.

44 §

Ställande av säkerhet

Den avfallshanteringsskyldige skall till staten överlämna säkerheter som uppfyller de i 45 § stadgade villkoren, innan verksamhet vid vilken uppkommer avfall inleds och eljest alltid före utgången av juni månad på sådant sätt, att det sammanlagda beloppet av de säkerheter som staten då innehar motsvarar skillnaden mellan det separat beräknade ansvarsbeloppet i slutet av det löpande kalenderåret och fonderingsmålet för detta. Beslut om det sålunda beräknade ansvarsbeloppet fattas av handels- och industriministeriet.

Om de grunder enligt vilka ansvarsbeloppet beräknas väsentligt förändras, kan handels- och industriministeriet beräkna beloppet på nytt. Om det på nytt beräknade ansvarsbeloppet är större än det föregående, skall behövliga tilläggssäkerheter ställas inom tre månader från fastställandet av det nya ansvarsbeloppet.

Statsrådet skall med tanke på oförutsedda utgifter för kärnavfallshanteringen bestämma om höjning av beloppet av de säkerheter som skall överlämnas i enlighet med vad som stadgas i denna paragraf. Beloppet av säkerheterna får höjas högst med ett belopp som utgör 10 procent av den avfallshanteringsskyldiges enligt denna paragraf beräknade ansvarsbelopp.

Om den avfallshanteringsskyldige inte till staten överlämnar säkerheter till det i denna paragraf stadgade beloppet, skall han till statens kärnavfallshanteringsfond erlägga en mot det

bristande beloppet svarande extra avgift för kärnavfallshantering före utgången av den i denna paragraf stadgade tiden.

45 §

Säkerheter

Som säkerhet kan handels- och industriministeriet godkänna endast

1) av ett i 1 § lagen om försäkringsbolag (1062/79) nämnt försäkringsbolag meddelad kreditförsäkring;

2) av finsk affärsbank, sparbank eller andelsbank eller Postbanken ställd proprieborgen; eller

3) sådan fastighetsinteckning eller av finskt samfund ställd proprieborgen som statsrådet godkänt och som vad tillförlitligheten beträffar kan jämföras med säkerhet enligt 1 eller 2 punkten.

Som dylik säkerhet kan inte godkännas en säkerhet som har en kortare giltighetstid än fem år.

46 §

Tillfällig sänkning av fonderingsmålet

Statsrådet kan av särskilda skäl tillåta att fonderingsmålet på en gång fastställs att under högst fem år vara lägre än vad som 40 § förutsätter.

47 §

Täckningsbehovet och statens fordran

Om statsrådet utfärdar ett i 31 § nämnt förordnande om överlåtelse av kärnavfall till staten, skall statsrådet fastställa ett ansvarsbelopp som motsvarar utgifterna för hanteringen av det kärnavfall som skall överlåtas samt ett ansvarsbelopp som motsvarar utgifterna för hanteringen av sådant hos den avfallshanteringsskyldige uppkommet kärnavfall som förordnandet inte gäller.

Statsrådet skall i detta sammanhang också fastställa det täckningsbehov som föranleds av det kärnavfall om vars överlåtelse har förordnats. Täckningsbehovet beräknas genom en höjning av det mot nämnda kärnavfall svarande ansvarsbeloppet med ett belopp som avses i 44 § 3 mom.

Sedan statsrådet fastställt täckningsbehovet uppkommer för staten hos den avfallshanteringsskyldige en fordran som till beloppet motsvarar täckningsbehovet och som skall betalas på uppmaning.

48 §

Täckning av statens fordran samt täckningsandelen

Då statens fordran fastställts, skall den i första hand täckas genom att från den avfallshanteringsskyldiges fondandel såsom täckningsandel i statens kärnavfallshanteringsfond avskiljs den relativa andel av fondandelen som motsvarar den relativa andel som det ansvarsbelopp, vilket motsvarar det överlåtna kärnavfallet, utgör av det sammanlagda beloppet av de i 47 § 1 mom. nämnda ansvarsbeloppen. Den avfallshanteringsskyldige skall betala statens återstående fordran till fonden såsom ett tillägg till täckningsandelen inom tre månader efter det statens fordran uppkom.

Till den del den avfallshanteringsskyldige inte inom utsatt tid till fonden betalt den i 1 mom. nämnda återstående fordringen, skall ett motsvarande belopp av de säkerheter som den avfallshanteringsskyldige med stöd av 44 § överlätit till staten förvandlas i pengar och medlen läggas till täckningsandelen. På yrkande av ett försäkringsbolag eller en bank som avses i 45 § 1 mom. 1 eller 2 punkten och som ställt sådan säkerhet skall fonden låna ut de medel som erhållits för säkerheten till försäkringsbolaget eller banken på viss tid mot en i 52 § 3 mom. nämnd ränta och mot skuldebrev som utfärdats av banken eller försäkringsbolaget samt eljest på de villkor som bestäms av fonden, om handels- och industriministeriet anser att en sådan förbindelse säkerställer att medlen fås i bruk.

49 §

Komplettering av täckningsandelen

Sedan täckningsbehovet första gången fastställts på det sätt som stadgas i 47 §, skall handels- och industriministeriet årligen fastställa det på nytt, med iakttagande av vad som i 43 § 2 mom. och 47 § 2 mom. stadgas om ansvarsbeloppet och täckningsbehovet.

Den avfallshanteringsskyldige skall årligen till statens kärnavfallshanteringsfond erlagga avgifter som läggs till täckningsandelen, så att denna efter tre månader från det täckningsbehovet fastställts är lika stor som täckningsbehovet.

50 §

Användning av täckningsandelen

Är täckningsandelen större än det av handels- och industriministeriet för den 31 december under det löpande kalenderåret separat beräknade täckningsbehovet, kan skillnaden mellan täckningsandelen och täckningsbehovet användas för ersättningen till staten för kostnaderna i fråga om hanteringen av sådant kärnavfall som med stöd av 31 § överlåtits till staten, jämte årlig ränta som beräknas från det kostnaden uppkom och är av den storlek som stadgas i 52 § 3 mom.

Om den i 1 mom. angivna skillnaden inte räcker till för betalning av ersättningen och räntan, skall den avfallshanteringsskyldige betala det bristande beloppet till staten inom en månad från anfordran.

Är täckningsandelen, efter det förfarande som avses i 1 mom., mer än 20 procent större än det i 1 mom. nämnda separat beräknade täckningsbehovet, skall ett belopp som motsvarar överskridningen återbäras till den avfallshanteringsskyldige.

51 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust

Med kalenderårets vinst av statens kärnavfallshanteringfond krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den 31 december under kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden.

52 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Varje avfallshanteringsskyldig är berättigad att mot betryggande säkerheter erhålla lån på viss tid ur statens kärnavfallshanteringsfond. Det belopp som är utlånat till en avfallshanteringsskyldig får likväl inte överstiga 75 procent av hans senast fastställda fondandel. Den avfallshanteringsskyldiges aktieägare har rätt att använda den avfallshanteringsskyldiges ovan nämnda rätt till det belopp som denne inte själv utnyttjar. Det belopp som vid respektive tidpunkt kan utges som lån från fonden till aktieägarna skall lånas ut till de aktieägare som kräver det, vid behov i förhållande till deras aktieinnehav, på det sätt som närmare bestäms av fonden.

Det belopp av fondens medel som inte lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. står till statens förfogande, och beloppet kan i statsförslaget överföras från fonden till statsverket på viss tid. Har medel överförts till statsverket, skall i statsförslaget årligen upptas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år skall återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden, som till beloppet motsvarar den i 3 mom. stadgade räntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överförda till statsverket.

Den ränta som med stöd av 1 mom. skall uppbäras för lån från fonden skall vara minst lika stor som Finlands Banks grundränta, ökad med två procentenheter. Överstiger stegringen av konsumentpriserna, räknat från december till december, den genomsnittliga nivån på Finlands Banks grundränta under samma kalenderår, höjs räntan med det överstigande beloppet, avrundat uppåt till närmaste fulla fjärdedelsprocent.

Förblir fondens medel oanvända så som anges i 1 och 2 mom., skall fonden mot betryggande säkerheter placera de oanvända medlen på något annat sätt, så att bästa möjliga avkastning erhålls.

Angående de allmänna villkoren för lånen beslutar statsrådet på framställning av handels- och industriministeriet.

53 §

Begränsningar vid återbäring av säkerheter och överskott

Visar det sig då ansvarsbeloppet vid det föregående kalenderårets slut fastställs att de säkerheter som den avfallshanteringsskyldige överlämnat till staten motsvarar ett större belopp än nämnda ansvarsbelopp förutsätter, skall den överstigande delen återbäras till den avfallshanteringsskyldige före utgången av juni under det löpande kalenderåret, förutsatt att den avfallshanteringsskyldige fullgjort sina skyldigheter beträffande de avgifter som avses i detta kapitel.

Det överskott som skall återbäras till den avfallshanteringsskyldige får inte utbetalas förrän denne fullgjort sina skyldigheter beträffande säkerheterna.

8 kap.

Myndigheter på kärnenergiområdet

54 §

Den högsta ledningen och tillsynen på kärnenergiområdet

Den högsta ledningen och tillsynen på kärnenergiområdet ankommer på handels- och industriministeriet.

55 §

Tillsynsmyndighet

Övervakningen av säkerheten vid användning av kärnenergi ankommer på strålsäkerhetscentralen. Centralen har dessutom till uppgift att sörja för övervakningen av skydds- och beredskapsarrangemangen samt utöva sådan tillsyn över användningen av kärnenergi som behövs för att förhindra spridning av kärnvapen.

För de uppgifter som nämns i 1 mom. skall strålsäkerhetscentralen särskilt

- 1) delta i behandlingen av de tillståndsansökningar som avses i denna lag;
- 2) utöva tillsyn över iakttagandet av tillståndsvillkoren samt uppställa detaljerade krav på den verksamhet som avses i tillståndet;
- 3) utfärda detaljerade bestämmelser samt göra förslag till de allmänna bestämmelser som avses i 81 § 2 mom.;
- 4) utöva tillsyn över iakttagandet av de bestämmelser som avses i 3 punkten;
- 5) uppställa behörighetsvillkor för de personer som deltar i användningen av kärnenergi och kontrollera att villkoren uppfylls;
- 6) ge andra myndigheter sakkunnighjälp;
- 7) bedriva sådan forskning och utvecklingsverksamhet som behövs med tanke på tillsynen och delta i det internationella samarbetet på området; samt
- 8) göra sådana framställningar och avge sådana utlåtanden som tillsynen ger anledning till.

Strålsäkerhetscentralen skall även avgöra de tillståndsansökningar som enligt denna lag skall behandlas av centralen samt se till att skadeståndsansvaret med tanke på kärnskada är ordnat på föreskrivet sätt.

Strålsäkerhetscentralen kan på begäran av den som planerar att använda kärnenergi granska de planer som denne uppgjort och utfärda preliminära anvisningar om vad som skall beaktas i planen i fråga om säkerheten samt skydds- och beredskapsarrangemangen.

56 §

Delegationer

För förberedande handläggning av ärenden som gäller användning av kärnenergi finns i anslutning till handels- och industriministeriet en delegation som tillsätts av statsrådet.

För förberedande handläggning av ärenden som gäller säkerheten vid användning av kärnenergi finns i anslutning till strålsäkerhetscentralen en delegation som tillsätts av statsrådet.

Närmare stadganden om här nämnda delegationer utfärdas genom förordning.

9 kap.

Annan lagstiftning och samarbetet mellan myndigheterna

57 §

Annan lagstiftning

Ett i denna lag nämnt tillstånd befriar inte tillståndshavaren från att uppfylla de krav och iaktta de bestämmelser som ingår i annan lagstiftning och som gäller verksamheten.

58 §

Byggnad och planering av markanvändningen

Angående planeringen av markanvändningen i fråga om ett område som är avsett att utgöra förläggningsplats för en kärnanläggning gäller vad som därom stadgas i annan lag. Innan stads- eller byggnadsplan uppgörs för det område som är avsett att utgöra förläggningsplats och före godkännandet av en sådan plan där området har reserverats för uppförande av en kärnanläggning skall strålsäkerhetscentralens utlåtande inhämtas.

Om uppförande av kärnanläggning gäller vad som därom stadgas i annan lag. Skall vid uppförandet likväl beaktas de särskilda krav, som gäller säkerheten vid användning av kärnenergi, skydds- eller beredskapsarrangemangen eller den övervakning som behövs för att förhindra spridning av kärnvapen, utfärdas bestämmelserna härom med stöd av denna lag och ankommer det på strålsäkerhetscentralen att övervaka att de iakttas. Om behörighetsfördelningen mellan myndigheterna i de fall som avses i detta moment stadgas vid behov genom förordning.

59 §

Skydd i arbetet

Den som erhållit tillstånd att använda kärnenergi skall sörja för skyddet av arbetstagarna, med iakttagande av stadgandena i lagen om skydd i arbete (299/58), i tillämpliga delar stadgandena i lagen om strålningsskydd (174/57) och stadgandena i gruvlagen (503/63) samt denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser.

Då skyddet av arbetet förutsätter att de särskilda kraven på säkerhet vid användningen av kärnenergi beaktas, ankommer det på strålsäkerhetscentralen att utfärda härav föranledda bestämmelser och övervaka att de iakttas. Om behörighetsfördelningen mellan myndigheterna i de fall som avses i detta moment stadgas vid behov genom förordning.

60 §

Tryckkärl

På tryckkärl i kärnanläggning tillämpas denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser samt i tillämpliga delar lagen om tryckkärl (98/73) och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser, på det sätt som närmare stadgas genom förordning.

61 §

Strålskydd, transport av kärnämne och ansvar för kärnskada

Utöver vad som stadgas i denna lag gäller angående strålskydd samt transport av kärnämne och kärnavfall vad som därom stadgas särskilt.

Angående ansvaret för kärnskada gäller vad som därom stadgas särskilt.

62 §

Samarbete mellan myndigheterna

Då ett ärende som föreligger för avgörande hos en myndighet kan inverka på säkerheten vid användningen av kärnenergi, skall strålsäkerhetscentralens utlåtande i ärendet inhämtas innan det avgörs.

10 kap.

Tillsyn och tvångsmedel

63 §

Tillsynsbefogenheter

För den övervakning som förutsätts i denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser samt i de internationella avtal på kärnenergiområdet som är förpliktande för Finland har strålsäkerhetscentralen rätt att

1) inspektera och följa den verksamhet som avses i 2 § 1 mom. 1-4 punkten och att i detta syfte få tillträde till en plats där sådan verksamhet utövas samt att där utföra de mätningar som övervakningen förutsätter, att ta och erhålla prov samt att installera de anordningar som övervakningen förutsätter;

2) förplikta den som ansöker om tillstånd att bereda strålsäkerhetscentralen tillträde till den plats där i 2 § 1 mom. 1-4 punkten nämnd verksamhet enligt ansökan skall utövas, för att där utföra inspektioner och mätningar samt ta prov;

3) fordra att kärnbränsle eller sådana konstruktioner eller anordningar som är avsedda som komponenter i en kärnanläggning framställs på ett sätt som godkänts av strålsäkerhetscentralen och förplikta tillståndshavaren eller den som ansöker om tillstånd att bereda centralen tillfälle att i tillräcklig omfattning granska framställningen av bränsle och av dylika konstruktioner eller anordningar;

4) erhålla de uppgifter som centralen behöver samt att för granskning få de planer och avtal jämte grunderna för dessa, som ansluter sig till framställning, kvalitetskontroll eller användning av kärnämne, kärnavfall eller kärnanläggning samt dess konstruktioner och anläggningar, samt av ämne, anordning och aggregat som avses i 2 § 3 mom.;

5) förplikta den som bedriver i 2 § 1 mom. nämnd verksamhet att avge rapporter i enlighet med fastställda formulär, att lämna andra behövliga upplysningar och anmälningar samt att ombesörja materialbokföring och driftsbokföring i enlighet med fastställda formulär, och att granska sådan bokföring; samt att

6) utfärda sådana åtgärdsförbud för fastighet som är nödvändiga för tryggnad av säkerheten, då det på fastigheten finns utrymmen som avses i 3 § 5 punkten underpunkt b.

Vad som stadgas i 1 mom. 1, 2 och 5 punkten gäller även, i den omfattning som övervakningen enligt de för Finland förpliktande internationella avtalen på kärnenergiområdet förutsätter, sådana av Finlands regering godkända personer som i närvaro av en representant för strålsäkerhetscentralen utför i avtalen nämnd övervakning.

64 §

Nödvändiga ändringar i kärnanläggnings konstruktion och drift

Upptäcks vid inspektion som företas av strålsäkerhetscentralen eller eljest att det för tryggnad av säkerheten vid användning av kärnenergi, upprätthållandet av vederbörliga skydds- och beredskapsarrangemang eller uppfyllandet av Finlands internationella avtalsförpliktelser på kärnenergiområdet är nödvändigt att företa ändringar i en kärnanläggnings konstruktion eller i verksamhet som ansluter sig till uppförandet och driften av en kärnanläggning, skall strålsäkerhetscentralen, efter att ha hört tillståndshavaren, ålägga denne att inom utsatt tid företa de nödvändiga ändringarna.

Strålsäkerhetscentralen skall, innan den i enlighet med 1 mom. förordnar om tryggnad av säkerheten vid användningen av kärnenergi, inhämta utlåtande av den i 56 § 2 mom. nämnda delegationen, om inte den ändring som förordnandet gäller skall anses vara av ringa ekonomisk betydelse eller inte tåla uppskov.

65 §

Avhjälpan av brister och missförhållanden

Har vid användningen av kärnenergi inte iakttagits i denna lag ingående eller med stöd därav utfärdade stadganden, bestämmelser eller tillståndsvillkor som rör säkerheten eller skydds-

eller beredskapsarrangemangen, skall strålsäkerhetscentralen efter att ha hört tillståndshavaren utfärda anvisningar för avhjälpande av bristerna eller missförhållandena och samtidigt ålägga denne att inom utsatt tid vidta de åtgärder som krävs.

Vad som stadgas ovan skall även tillämpas när bristen eller missförhållandet är en följd av underlåtenhet att iaktta andra i denna lag ingående eller med stöd därav utfärdade stadganden, bestämmelser eller tillståndsvillkor. Angående behörig myndighet i här nämnda fall stadgas genom förordning.

66 §

Användning av tvångsmedel i vissa fall

En myndighet kan förstärka sitt i 64 eller 65 § nämnda förordnande med vite eller äventyr att verksamheten avbryts eller begränsas eller att myndigheten låter vidta den försummade åtgärden på den försumliges bekostnad. Kostnaderna för åtgärd som myndigheten låtit vidta betalas på förhand av statens medel och får indrivas hos den försumlige på det sätt som stadgas i 2 mom.

Avgifter som avses i 42 § 1 mom., 44 § 4 mom. och 49 § 2 mom. samt i 50 § 2 mom. nämnd ränta och ersättning får indrivas hos den avfallshanteringsskyldige utan dom eller utslag i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningväg (367/61).

67 §

Avbrytande eller begränsande av verksamheten

Medför brist eller missförhållande som avses i 64 eller 65 § omedelbar fara eller finns det annars motiverad anledning att misstänka att verksamheten medför sådan fara, kan strålsäkerhetscentralen, efter att om möjligt ha hört tillståndshavaren, avbryta verksamheten eller begränsa den till dess orsaken till förordnandet inte längre finns. Samma rätt har strålsäkerhetscentralen, om i denna lag föreskriven tillsyn eljest inte kan genomföras eller om tillståndshavaren inte har fullgjort sina skyldigheter enligt atomansvarighetslagen.

68 §

Handräckning och beslag

Polisen skall vid behov lämna handräckning i ärenden som gäller tillsynen över iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser.

Behörig polismyndighet har befogenhet att på begäran av handels- och industriministeriet eller strålsäkerhetscentralen företa husrannsakan eller kroppsvisitation för efterletande av

- 1) sådan i 22 § nämnd kärnanläggning i transportmedel som någon uppfört eller använt;
- 2) i denna lag nämnd malm eller anrikad malm, innehållande uran eller torium, som någon producerat, infört till landet eller försökt utföra från landet;
- 3) kärnämne eller kärnavfall som någon framställt, innehaft, producerat, överlåtit, hanterat, använt, lagrat, infört till landet eller försökt utföra från landet; samt

4) ämnen, anordningar, aggregat eller informationsmaterial på kärnenergiområdet som någon innehaft, överlåtit, infört till landet eller försökt utföra från landet,

om detta skett i strid med stadgandena i denna lag, samt befogenhet att förordna att kärnanläggning eller transportmedel vari den finns, och ovan nämnda malmer, anrikade malmer, kärnämnen, kärnavfall, ämnen, anordningar, aggregat eller informationsmaterial skall tas i beslag. Beslaget gäller till dess ett med stöd av 73 § anhängiggjort ärende om förverkande av det beslagtagna blivit slutligt avgjort eller domstolen eller polismyndigheten på framställning av den myndighet som begärt handräckning förordnar annat.

I fråga om husrannsakan, kroppsvisitation och beslag tillämpas i övrigt lagen om beslag och rannsakan i brottmål (260/59).

11 kap.

Påföljder

69 §

Kärnenergibrott

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet använder kärnämne eller kärnavfall som han har i sin besittning eller vid användningen av kärnenergi eljest förfar så, att detta är ägnat att medföra fara för annans liv, hälsa eller egendom eller för miljön, skall för *kärnenergibrott* dömas till fängelse i högst sex år.

Den som uppsåtligen gör sig skyldig till ett i 1 mom. nämnt brott så, att hans förfarande är ägnat att medföra allvarlig fara för annans liv, hälsa eller egendom eller för miljön, skall för *grovt kärnenergibrott* dömas till fängelse på viss tid, minst två år.

Har ett i 1 mom. nämnt brott varit ägnat att medföra endast ringa fara eller är det med beaktande av andra omständigheter i samband med brottet ringa, skall gärningsmannen för *lindrigt kärnenergibrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök till uppsåtligt brott som nämns i denna paragraf är straffbart.

70 §

Kärnladdningsbrott

Den som uppsåtligen till landet inför, tillverkar, innehar eller spränger kärnladdning skall för *kärnladdningsbrott* dömas till fängelse på viss tid, minst fyra år.

Försök är straffbart.

Den som i syfte att begå ett i 1 mom. nämnt brott anskaffar kärnämne eller anskaffar eller tillverkar sprängämne, del eller anordning som behövs för sprängning av kärnladdning, eller formel eller ritning som behövs för tillverkning av kärnladdning, skall för *förberedelse till kärnladdningsbrott* dömas till fängelse i högst sex år.

Den som av vårdslöshet gör sig skyldig till ett i 1 mom. nämnt brott, skall *för kärnladdningsbrott genom vållande* dömas till fängelse i högst sex år.

71 §

Hot med kärnladdning eller kärnenergibrott

Den som hotar att spränga kärnladdning eller hotar att använda kärnämne eller kärnavfall som han har i sin besittning eller att vid användningen av kärnenergi eljest handla så, att det finns grundad anledning att befara att annans liv, hälsa eller egendom eller miljön är i fara, skall för *hot med kärnladdning eller med kärnenergibrott* dömas till fängelse i högst sex år.

72 §

Olovlig användning av kärnenergi och brott mot stadgandena i kärnenergilagen

Den som utan tillstånd enligt denna lag använder kärnenergi, skall för *olovlig användning av kärnenergi* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) underlåter att iaktta vad som stadgas i 9 §, 20 § 2 mom., 21 § 2 mom. och 36 § eller med stöd av 76 § 1 mom.;

2) bryter mot eller underlåter att iaktta i 25 § nämnda tillståndsvillkor eller något som en myndighet med stöd av denna lag har bestämt för tryggnade av säkerheten eller om skydds- och beredskapsarrangemangen eller andra arrangemang som behövs för begränsning av kärnsador;

3) av annan orsak än tvingande skäl som rör tryggnade av säkerheten hindrar eller stör sådan anordningsfunktion som installerats med tanke på tillsyn som avses i 63 §;

4) bryter mot en skyldighet som ålagts honom med stöd av 63 § 1 mom. 5 punkten; eller

5) utan att vara tjänsteman, bryter mot tystnadsplikt enligt denna lag

skall, om brottet inte skall bestraffas enligt 69-71 §§, för *brott mot stadgandena i kärnenergilagen* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

73 §

Förverkandepåföljd

Har kärnladdning, kärnämne eller kärnavfall eller sprängämne, del, anordning, tillverkningsformel eller tillverkningsritning som avses i 70 § 3 mom. använts för att begå brott som avses i 69-71 §, skall egendom som här nämns dömas förbruten till staten. Förverkandepåföljd behöver dock inte ådömas om det är fråga om ett i 69 § 3 mom. nämnt brott.

Med anledning av brott som avses i 72 § 1 mom. kan

- 1) kärnanläggning som uppförts eller drivits;
- 2) gruva eller anrikningsverk som inlett sin verksamhet och där producerad malm eller anrikad malm som innehåller uran eller torium;
- 3) kärnämne eller kärnavfall som framställts, innehafts, producerats, överlåtits, behandlats, använts, lagrats eller transporterats eller förts till eller från landet och malm eller anrikad malm, innehållande uran eller torium, som förts till eller från landet; samt
- 4) ämne, anordning, aggregat och informationsmaterial på kärnenergiområdet som innehafts, överlåtits eller förts till eller från landet, eller värdet därav,

om denna lag eller med stöd därav utfärdade stadganden eller bestämmelser har överträtts, helt eller delvis dömas förbrutna till staten.

Ekonomisk fördel som erhållits genom ett brott som avses i denna paragraf skall dömas förbruten till staten på det sätt som stadgas i strafflagen.

74 §

Väckande av åtal

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för brott som avses i denna lag innan han i ärendet inhämtat handels- och industriministeriets och strålsäkerhetscentralens utlåtanden.

12 kap.

Särskilda stadganden

75 §

Sökande av ändring och verkställighet av beslut

Har statsrådet fattat ett principbeslut med stöd av 11 § eller ett beslut med stöd 46 §, får ändring däri inte sökas genom besvär.

Ändring i annat än i 1 mom. nämnt beslut som fattats av statsrådet, handels- och industriministeriet eller strålsäkerhetscentralen söks i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Beslut som meddelats med stöd av 43 § 2 eller 3 mom., 44 eller 47 §, 49 § 1 mom., 52 § 1 mom., 63 § 1 mom. 5 punkten eller 66 eller 68 § kan verkställas trots att ändring sökts. Detsamma gäller beslut med stöd av 65 §, om så har bestämts i beslutet.

76 §

Anmälningsskyldighet för den som befriats från tillståndsplikt samt användning av kärnenergi utan tillstånd

Genom förordning kan stadgas att verksamhet, för vilken med stöd av 2 § 2 mom. tillstånd inte krävs, skall anmälas skriftligen till handels- och industriministeriet eller strålsäkerhetscentralen.

Vad som i denna lag stadgas om tillståndshavarens skyldigheter och en myndighets övervaknings- och tvångsmedel med avseende på tillståndshavaren tillämpas även på den som förfar i strid med förbudet i 8 § 1 mom.

77 §

Avgifter

För ovan i denna lag nämnda principbeslut av statsrådet, myndighets beslut med anledning av ansökan om tillstånd, andra därmed jämförbara beslut av myndighet, myndighets beslut om fullgörande av reserveringsskyldighet och prestationer som gäller tillsynen över användningen av kärnenergi samt för åtgärder, som beredningen av dessa beslut och förberedandet av dessa prestationer förutsätter, kan uppbäras avgift i enlighet med vad som stadgas genom förordning. Grunderna för avgifterna fastställs i enlighet med stadgandena i lagen om grunderna för avgifter till staten (980/73). I fråga om stämpelskatt gäller vad som stadgas i lagen angående stämpelskatt (662/43).

78 §

Tystnadsplikt

Den som är anställd hos en myndighet får inte för utomstående röja eller till sin egen fördel utnyttja vad han fått veta om affärs- och yrkeshemlighet vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag för myndighetens räkning. Vad som stadgas ovan tillämpas också på den som på uppdrag av en myndighet utför undersökning, utredning eller annan uppgift som behövs för fullgörandet av vad som enligt stadgandena i denna lag ankommer på myndigheten.

Den som i samband med verksamhet som avses i denna lag fått uppgifter om planer som gäller i 7 § nämnda skyddsarrangemang eller om material som uppkommit vid beredningen av dem eller om handlingar som utarbetats med stöd av planerna, får inte röja uppgifter som han sålunda fått för utomstående, om detta kan äventyra avsikten med skyddsarrangemangen.

Den som i samband med verksamhet som avses i denna lag fått uppgifter som ingår i sådant informationsmaterial som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten, får inte röja dem för utomstående.

I denna paragraf stadgad tystnadsplikt upphör inte även om anställningsförhållandet eller uppdraget tar slut.

Om handlingars offentlighet gäller i övrigt vad som därom stadgas särskilt.

79 §

Säkerställande av personalens behörighet

Verksamhet för vilken beviljats i 20 § nämnt tillstånd får inte utövas, om det inte för verksamheten förordnats en ansvarig föreståndare som godkänts av strålsäkerhetscentralen.

Vad här sägs gäller också verksamhet med stöd av tillstånd som beviljats med stöd av 18, 19, 21 och 22 §§, i de fall som anges genom förordning.

Strålsäkerhetscentralen kan uppställa behörighetsvillkor för dem som utför uppgifter som hör till verksamhet enligt denna lag, i annan än i 1 mom. nämnd egenskap, och kontrollera att dessa behörighetsvillkor uppfylls.

80 §

Ämne, föremål eller informationsmaterial som omhändertagits av myndighet

Påträffas i 2 § 1 mom. 3 eller 4 punkten nämnda ämnen, föremål eller informationsmaterial och står ägaren eller innehavaren inte att finna, tillhör de staten.

I 1 mom. nämnt ämne, föremål eller informationsmaterial samt kärnanläggning eller ämne, föremål eller informationsmaterial, som med stöd av stadgandena i denna lag omhändertas av eller hamnar hos en myndighet, skall förvaras på det sätt som förutsätts i 6 §. Beslagtagen kärnanläggning eller beslagtaget transportmedel, i vilket den befinner sig, samt annat beslagtaget föremål, ämne eller informationsmaterial skall dessutom, förseglade av myndigheten, förvaras på en säker plats på ägarens eller innehavarens bekostnad.

81 §

Bemyndigande att utfärda bestämmelser

Statsrådet kan för användningen av kärnenergi utfärda allmänna bestämmelser om

- 1) säkerheten;
- 2) skydds- och beredskapsarrangemangen; eller
- 3) arrangemangen för räddningstjänsten och det sätt på vilket en i denna lag nämnd tillståndshavare skall delta i dem.

Strålsäkerhetscentralen skall utarbeta förslag till de bestämmelser som avses i 1 och 2 punkten och, innan förslagen tillställs handels- och industriministeriet, om dem höra de myndigheter som närmare anges genom förordning.

Innan de i 1 mom. 3 punkten nämnda allmänna bestämmelserna hänskjuts till statsrådet för avgörande skall inrikesministeriet om dem höra de myndigheter som närmare anges genom förordning.

82 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

83 §

Lagens ikraftträdande

Denna lag, nedan *den nya lagen*, träder i kraft den 1 mars 1988. Genom den upphävs atomenergilagen av den 25 oktober 1957 (356/57), nedan *den gamla lagen*, jämte senare ändringar och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser samt lagen den 20 december 1963 om förbud mot vissa kärnsprängningar (587/63).

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter kan vidtas innan lagen träder i kraft.

84 §

Övergångsstadganden

På sådana ansökningar om tillstånd som är anhängiga då den nya lagen träder i kraft skall denna tillämpas.

Med stöd av 3 § i den gamla lagen meddelat byggnadstillstånd anses ha givits enligt den nya lagen. Övriga med stöd av den gamla lagen meddelade tillstånd anses ha givits enligt den nya lagen. De upphör likväl att gälla senast efter fem år från den nya lagens ikraftträdande.

Har vid meddelandet av tillstånd som beviljats med stöd av den gamla lagen ansetts att tillståndet omfattar verksamhet för vilken, med avvikelse från stadgandena i den gamla lagen, byggnads- eller driftstillstånd fordras med stöd av den nya lagen, och har i tillståndet nämnd verksamhet inletts senast fem år efter den nya lagens ikraftträdande, anses i den nya lagen angivet byggnadstillstånd eller driftstillstånd ingå i ovan nämnda tillstånd som meddelats med stöd av den gamla lagen.

Den som utövar i 2 § 1 mom. i den nya lagen nämnd verksamhet när den nya lagen träder i kraft skall ansöka om sådant tillstånd som förutsätts i den nya lagen inom sex månader från lagens ikraftträdande, såvida annat inte följer av 2 eller 3 mom.

Då den nya lagen träder i kraft upphör villkoren och bestämmelserna i de med stöd av den gamla lagen meddelade tillstånden att gälla till den del de strider mot den nya lagen eller med stöd därav utfärdade stadganden och bestämmelser. Reserveringsåtgärder som vidtagits i enlighet med tillståndsvillkor eller tillståndsbestämmelser med stöd av 5 § i den gamla lagen förblir likväl, utan hinder av det ovan sagda, i kraft under högst två år, räknat från den nya lagens ikraftträdande, och på det sätt som genom förordning närmare stadgas om verkställigheten av 7 kap. i den nya lagen.

Har i beslut som meddelats med stöd av den gamla lagen tillåtits upplagring av använt kärnbränsle på en kärnanläggnings anläggningsplats eller behandling, lagring eller förvaring på anläggningsplatsen av annat kärnavfall än sådant som ingår i använt kärnbränsle, på ett sätt som avses bli bestående, kan tillstånd till uppförande av dylik i 11 § i den nya lagen nämnd kärnanläggning beviljas utan hinder av vad som stadgas i 18 § 1 punkten i den nya lagen.

Regeringens proposition 16/85

Statsutsk. bet. 33/86

Stora utsk. bet. 90/86

Statsutsk. bet. 34/87

Helsingfors den 11 december 1987

Republikens President
Mauno Koivisto

Minister
Pertti Salolainen